

USKLAĐIVANJE HRVATSKOG ENERGETSKOG SEKTORA I ENERGETSKOG ZAKONODAVSTVA S TREĆIM PAKETOM ENERGETSKIH PROPISA EU

3. stručna rasprava

PRIJEDLOG KOMPROMISNOG RJEŠENJA U SEKTORU ELEKTRIČNE ENERGIJE

ENERGETSKI INSTITUT Hrvoje Požar
www.eihp.hr

SADRŽAJ

1. CILJEVI IZ TREĆEG PAKETA ZA RAZVOJ TRŽIŠTA, A KOJI SE ODOSE NA OPERATORE OPS I ODS
2. MOGUĆA ORGANIZACIJSKA RJEŠENJA
3. PRIJEDLOG IZ STUDIJE
4. STAVOVI HEP-A (prezentacija, prosinac 2010.)
5. CILJEVI KOMPROMISNOG RJEŠENJA
6. PRIJEDLOG KOMPROMISNOG RJEŠENJA
7. KONTROLNI MEHANIZMI

CILJEVI TREĆEG PAKETA

- Jedan od glavnih **ciljeva** Trećeg paketa je **razvoj tržišta** električne energije
- Osnovni **preduvjeti** za razvoj tržišta su **transparentnost** i **nediskriminacija**. Svi tržišni sudionici moraju imati jednake uvjete pristupa tržištu.
- **Sredstvo** za postizanje cilja je **učinkovito razdvajanje** mrežnih djelatnosti od proizvodnje i opskrbe. Podrazumijeva uklanjanje mogućnosti pojave sukoba interesa između proizvođača i opskrbljivača te operatora mrežnih djelatnosti.
- Učinkovito razdvajanje se može postići na više **načina**, od kojih je vlasničko razdvajanje “najčistiji” model.

MOGUĆA ORGANIZACIJSKA RJEŠENJA

- **Vlasničko razdvajanje** je preferirani model, najčešći u zemljama EU, jednostavniji, s više povjerenja doprinosi razvoju tržišta, a time i javnom interesu;
- **ISO model** je alternativan ali složeniji model, razdvojeno upravljanje i vlasništvo nad mrežom, složen nadzor, malo korišten model;
- **ITO model** je kompromisni model, znatno složeniji u smislu provedbe i nadzora i manje je korišten kao oblik organizacije.
- **Zajedničko** za sve modele organizacije je da trebaju osigurati ostvarivanje postavljenih ciljeva, aktivnosti za realizaciju modela su iste, razlikuju se u **vlasništvu** nad prijenosnom mrežom, načinu **upravljanja** i razini **nadzora**.

PRIJEDLOG IZ STUDIJE - OPS

HEP grupa

HEP d.d.

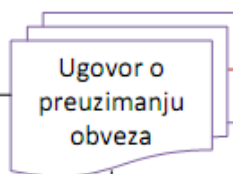
Dokapitalizacija

HEP
Ostala društva

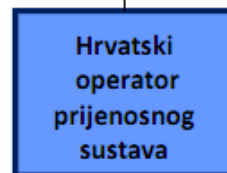
HEP - OPS

Ugovor o
preuzimanju
obveza

4.

U roku određenom ZoTEE, HEP d.d. i Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o. sklapaju ugovor o preuzimanju obaveza HEP-a d.d. u vezi s prijenosnom mrežom.

Hrvatski
operator
prijenosnog
sustava

REPUBLIKA
HRVATSKA

1. U roku određenom ZoTEE, HEP d.d. provodi dokapitalizaciju i unosi u HEP-OPS d.o.o. stvari i prava u svezi s prijenosnom mrežom.

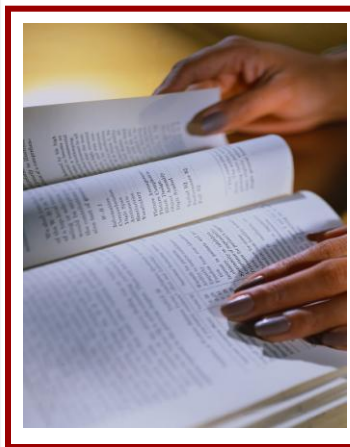
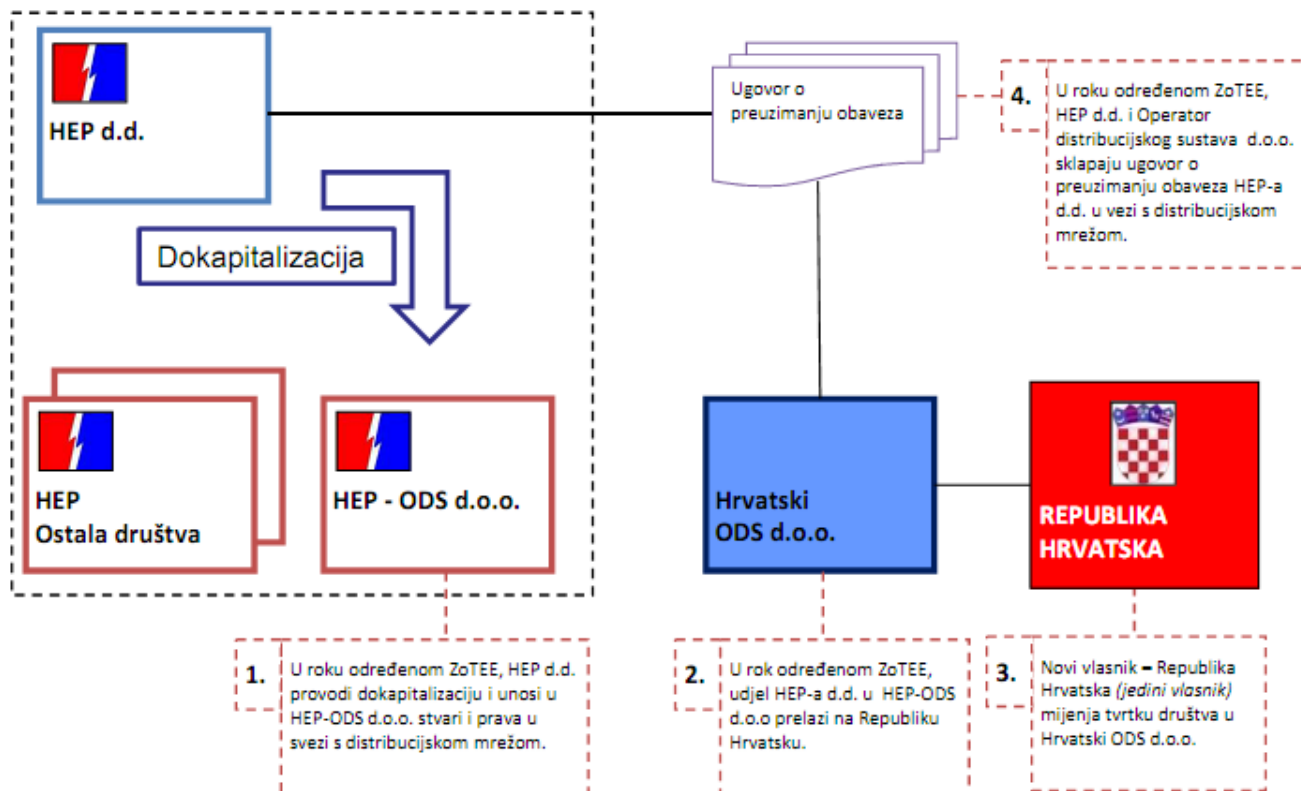
2. U roku određenom ZoTEE, udjel HEP-a d.d. u HEP-OPS d.o.o. prelazi na Republiku Hrvatsku.

3. Novi vlasnik – Republika Hrvatska (*jedini vlasnik*) mijenja tvrtku u Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o.

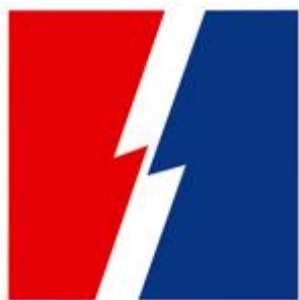
PRIJEDLOG IZ STUDIJE - ODS

Hrvatski ODS (Hrvatski operator distribucijskog sustava)

STAVOVI HEP-a

Prezentacija, prosinac 2010.

OPS - ITO model

- Operator prijenosnog sustava ustrojiti po **modelu ITO**
- Najmanji utjecaj na financijski položaj HEP grupe
- Najmanje ugrožena sigurnost sustava
- Investiranje u prijenosni sustav zadovoljava europske zahtjeve i prati tehničku razinu
- Razvidno praćenje poslovanja i primjereno funkcioniranje
- Najpovoljniji radno-socijalni aspekt

ODS

- Bez vlasničkog razdvajanja - **ODS u sastavu HEP grupe**
- Izdvojiti opskrbu tarifnih kupaca iz ODS-a
- Povećati efikasnost i standard usluga, snižavati gubitke, cijenom stvoriti tržište

CILJEVI KOMPROMISNOG RJEŠENJA

Omogućiti **provedbu reforme** i postizanje ciljeva Trećeg paketa

Postići **sinergiju** svih sudionika da se u kratkim rokovima ostvare sve potrebne promjene i time ne dovedu u pitanje rokovi **članstva RH u EU**, kao i nastavak **implementacije** nakon ulaska u članstvo EU

Dati **povjerenje HEP-u** da u zadanim rokovima ostvari potrebne organizacijske promjene

Uspostaviti efektivni **unutarnji nadzor** ostvarene kvalitete i transparentnosti (HERA i MGRIP)

Zadovoljiti kriterije **vanjskog nadzora** (institucije EU)

OSNOVE KOMPROMISNOG RJEŠENJA

Kompromisno rješenje je **provedbeni prijedlog** kako bi se udovoljilo ciljevima provedbe Trećeg paketa i dalo povjerenje HEP-u da realizira odabrani ITO model.

Nužno je u zakonu predvidjeti sve tri opcije: VR, ISO i ITO.

Ako vanjski i unutarnji nadzor pokaže da nije ostvarena nužna transparentnost i neovisnost operatora prijenosnog sustava, regulator po kontrolnoj ingerenciji, te Vlada po zakonodavnoj, upravnoj i vlasničkoj nadležnosti, u obvezi su **donijeti odluke o promjeni modela organizacije**.

HEP može slobodno odabrati opciju vlasničkog razdvajanja u skladu s Direktivom.

PRIJEDLOG KOMPROMISNOG RJEŠENJA - OPS

1. HEP organizira OPS prema **ITO modelu** u roku od godine dana - do **3. ožujka 2012.** godine
2. Temeljem iskustava iz razdoblja organizacije i praktičnog funkcioniranja OPS-a, Vlada RH će predložiti Hrvatskom saboru najkasnije do **3. ožujka 2014.** godine **konačno rješenje** organizacije OPS-a i to u skladu s nalazima izvješća Europske komisije:
 - Nastavak funkcioniranja OPS-a prema **ITO modelu** ukoliko se pokaže da OPS ispunjava postavljene zahtjeve i kriterije ili
 - Formiranje OPS-a prema modelu **vlasničkog razdvajanja (VR)** i izdvajanje iz HEP-a.
- **Europska komisija** je dužna do **3. ožujka 2013.** podnijeti izvješće Parlamentu i Vijeću u svezi s uspješnošću ITO modela razdvajanja. Ukoliko izvješće pokaže da ispunjavanje uvjeta i kriterija nije zajamčeno u praksi, Komisija će podnijeti nove prijedloge kako bi se osigurala potpuno učinkovita neovisnost operatora do **3. ožujka 2014.** godine.

PRIJEDLOG KOMPROMISNOG RJEŠENJA - OPS

3. **Vlada Republike Hrvatske** može pokrenuti **vlasničko razdvajanje** i izdvajanje OPS-a iz HEP-a i ranije, ukoliko se pokaže da organizacija i/ili funkcioniranje OPS-a prema ITO modelu ne ispunjava postavljene zahtjeve i kriterije.
4. **HEP** može pokrenuti **vlasničko razdvajanje** i izdvajanje OPS-a iz HEP-a u bilo kojem trenutku.

PRIJEDLOG KOMPROMISNOG RJEŠENJA - ODS

HEP organizira ODS prema modelu **pravnog, funkcionalnog i računovodstvenog razdvajanja** tijekom jednogodišnjeg vremenskog razdoblja od 3. ožujka 2011. godine **do 3. ožujka 2012.** godine, uz sljedeće uvjete:

- a) Sva sredstva, obveze i vlasnička prava nad **imovinom** neophodna za obavljanje djelatnosti distribucije prenose se na ODS, a HEP zadržava vlasništvo nad ODS-om;
- b) **HERA ojačava nadzorne mehanizme** nad ODS-om koji su posebice u pogledu funkcionalnog razdvajanja (radi osiguravanja neovisnosti osoblja i uprave ODS-a te službenika za provjeru usklađenosti);

KONTROLNI MEHANIZMI

- Nadzor nad ispunjavanjem zahtjeva i kriterija razdvajanja: (a) HERA, MGRIP/Vlada RH; (b) Europska komisija, ACER
- **Zahtjevi i kriteriji:**
 1. fer i nediskriminirajući pristup mreži,
 2. učinkovit regulatorni sustav,
 3. razvoj mreže u cilju zadovoljenja potreba tržišta,
 4. neizobličenost poticaja za investiranje,
 5. razvoj interkonekcijske infrastrukture,
 6. učinkovito natjecanje na tržištu električne energije,
 7. stanje sigurnosti opskrbe električnom energijom.

HVALA NA POZORNOSTI

www.eihp.hr